

(המשך מעמוד 7)

ממשלת ישראל בלבנון, הסתכל הישר אל תוך מצלמת הטלוויזיה הישראלית ושיקר לעם ישראל.

סרובקציה ממוסשת. עצם הודעה הזאת היתה מגוחכת. מניין ידע לונבראני מראש שההקריה תגלה כי אותם פעילים שיעים אינם שמים בפגיעים, ועל כן אין צורך להביאם לדין?

אך לונבראני ידע את אשר ידעו מאויניו: שהשיעים ישוחררו מפני שאין כל ברירה. וכך אכן קרה.

פרשת מעצרים של ארבעת ראשי אירגון אל-אמל בדרום-לבנון, בדיוק בשעה שהחלו השיחות בין נציגי ישראל ולבנון במחנה נאקורה, היתה מעשה-האיוולת מאין כמוהו (העולם הזה 14.11.84). היא הוכיחה שמיל-חמתי-לבנון שיכשה את השכל הישר של אנשים רבים בראש מערכת הביטחון. הם שקועים בכוז הלבוני, וכל תנועה שקועה אותם יותר.

היה ברור כי שיחות אלה לא יתנו הלו, אם השיעים יתנגדו לכך. ברור גם שאין כל ערך להסדר בדרום-לבנון, אם לא ירצו בו השיעים. אירגון אל-אמל עומד בראש העדה השיעית. מעצרי מנהיגיו בבידון היה פרובוקציה מטופשת.

הצעה בלי רגליים. ואכן, אחרי שמנהיג השיעים, נביה כרי, גרם להפיסקת השיחות, לא היתה ברירה אלא לשחרר את העצורים.

הדבר נעשה בצורה שהוסיפה חטא על פשע. משרד הביטחון הפעמי פנים כאילו הוא משחרר את העצורים מרצון, בלי קשר לשיחות. אך למעשה שוחררו תחילה שלושה, כדי לאפשר את חידוש השיחות, ולאחר מכן את הרביעי. כתשלום עבור החידוש.

התירוצים הישראליים עוררו צחוק בקרב יודעי-דבר. שיקריותם היתה שקופה מדי.

אך הפרשה לא הויקה רק ליוקרה של ישראל. המשוחררים הגיעו לביי-רות וסיפרו שם על התעללות בהם, הכאתם בקתות-רובים נעת המעצר והשפלתם בפומבי. הדבר בוודאי לא הוסיף אהבה לישראל בלב השיעים.

הם סיפרו גם שאורי לונבראני עצמו, יחד עם המושל הישראלי בדרום-לבנון, שלמה איליה, מי שהיה מושל הגדה, הציעו להם עסקי שיחרורם מותרת הפסקת הפגיעים. הם רחו עיסקה זו, ביודעם היטב שישראל תצטרך לשחררם ממילא. השבוע נמשכו הפגיעים ככל רחבי דרום-לבנון.

ברירה אבזרית. כאשר התחדד השבוע השיחות בנאקורה, הסתבר שהכל נשאר כפי שהיה: ישראל עמדה על קיום "צבא-דרום-לבנון" והלכניונים נונים רחו רעיון זה מכל וכל. הלכניונים הציעו פריסה של כוחות צבא-לבנון הרשמי עד לגבול הישראלי. כל צורה שהיא מעבר ליכולתם, ואשר תחשף את מאות אלפי הפליטים הפלסטינים במחנות לסכנה של טבח נוסח צברה ושאתילא.

הלכניונים גם הציעו דרישה לתש-לום פיצויים (ראה יומן אישני).

בסופו של דבר, אחרי חודשים ארוכי כים, יתברר שלפני ישראל יש רק ברירה אחת: למסור את כל השטח לכוחות יוניפיל, תוך היסול צבאי-דרום-לבנון, או הישארות ישראל בלי-בנון והמשך ההרג במשך הרבה שנים.

כל זה היה ברור ליודעי-דבר גם השבוע — אך אין עתה בצמרת ישר-אל מי שמסוגל לקבל החלטות מסוג זה.

בעוד שישראל עסוקה בענייניה, מתרחש באש"ף מאורע היסטורי: האירגון משתחרר מן השיעבוד לאסד, הנתמך על-ידי יצחק רבין

לקראת פילוג

היריעה הראשונה על כך פורסמה בהעולם הזה. זה היה סקופ עולמי: אש"ף עומד לקיים את המועצה הלאומית שלו בעמאן (העולם הזה 16.10.84). יודעי-דבר סירבו להאמין. הם ידעו כי להחליטה כזאת יש משמעות היסטורית, כי פירושה פילוג. יריעת העולם הזה התבססה על התוצאות של כינוס סודי, שהתכנס בתוניס. ראשי התנועה הפלסטינית נועדו. סקרו את המצב והגיעו למסקנה נחרצת: לא נותרה כל ברירה. אויבי התנועה הפלסטינית העצמאית — סוריה ולוב — חסמו כל אפשרות של כינוס המועצה הלאומית באלג'יר או במקום ניטראלי דומה. הברירה שנותרה: להיכנע

אש"ף עצמו. במשך הזמן הצליחו סוריה ולוב להקים ולממן שורה של אירגונים "פלסטיניים", שלא היו אלא סוכנויות שלהן: אירגון אל-צ'עיקה, אירגון של אחמד ג'בריל, האירגון של אברנידאל (שלא היה בתוך אש"ף), האירגון הפר-רש של אברמוסה, ורסיסים שונים אחרים. נוסף על כך שיעבדה סוריה גם את האירגונים אשר מקום-מושבם הוא בדר-משק. "החזית העממית" של ג'ורג' חבש ו"החזית הדמוקרטית" של נאף חוואתמה, אינו סוכנויות סוריות, אך מנהיגיהן חיים עם מייספחותיהם כרמי-שק, ולוחמיהן ממוקמים בסוריה ובי-איוור-הכיבוש שלה בלבנון. הם מהווים בני-ערוכה של סוריה, ואין להם כל אפשרות להמרות את פיה. **התוצאה: שיתוק פוליטי כמעט טוטאלי של אש"ף. עצ-מאות ההחלטה הפלסטינית, הנכס היקר ביותר של אש"ף, אבדה לגמרי. כל צעק פלסטיני עצמאי לעבר השלום נתקל בוזוטי סורי וסובל.**

מה יעשה רבין?

דוע דווקא עכשיו, בנובמבר 1984?

התאריך אומר הרבה: ימים מעטים אחרי הבחירות לנשיא את ארצות-הברית.

רבים מאמינים כי הולכת ומתגבשת מציאות בינלאומית, שתאפשר לאש"ף לקדם את עניין המדינה הפלסטינית. הנסיבות החדשות:

● **מדינאים אמריקאיים רמזו לערפאת כי ממשלה ישראלית, בראשות שימקון פרס, תשובי נע, בסופו של דבר, להסכים לפיתרון שיוצע על-ידי האמרי-קאים: הקמת מדינה פלסטינית שתייה חלק מקונפדרציה עם ירדן.**

● בעולם הערבי מתגבש גוש-יכוז חדש, המורכב ממצרים, ירדן, עיראק, ואולי גם סעודיה, המוכן לפתור את הכביעה הפלסטינית בשותפות עם אש"ף, בהנהגת ערפאת. גם גוש זה דוגל בהקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה, שתהיה קשורה עם ירדן.

אך כדי לנצל מצב זה ולהשתלב ביוזמה מדינית גדולה חדשה, צריך אש"ף לקבל החלטות גורליות. לשם כך צריכה המועצה הלאומית הפלס-טינית — הפרלמנט של העם הפלס-טיני — לקבל החלטות, המעניקות למנהיגיו יפוי-כוח ברור והדר-משמעי לעלות על ררך זו, הסותרת את האמ-נה הפלסטינית. כל הכוחות — ה-אמריקאים והערבים — הודיעו שנמאס להם לטפל בעניין הפלסטיני, כאשר לפלסטינים עצמם אין קו ברור, רישמי והדר-משמעי.

כדי לשנות את האמנה, במישרין או בעקיפין, דרוש רוב של שני-שלישים במועצה הלאומית. כך אומרת האמנה עצמה. לכן הפך כינוס המוע-צה לעניין גורלי. משום-כך עשו סוריה ולוב את הכל כדי למנוע את כינוסה. **להחלטה של ראשי אש"ף לכנס את המועצה, ויהי-מה, היתה הברזת-מילחמה על סר-ריה.**

כינוסה בעמאן דווקא — המקום היחיד שבו זה ניתן — החמירה את משמעות הצעד הזה. כי במקרה זה קובע המקום גם את הכיוון. **עצם קביעת-המקום היא הברזה על תוכנית מדינית.** נגד החלטה זו מגויסים עתה כל הכוחות. הרוצים להכשיל את פיתרון השלום.

קומוניסטים נגד ערפאת

ראש המחנה הזה עומדת, כמובן, סוריה של הפט' אל-אסד. (המשך בעמוד 14)

זה כמה שנים שמעו במחנה הפלסטיני קולות, שתבעו מראשי אש"ף לחולל מצידם את הפילוג, כדי

זוהי נבואה של סרטוני

נבואה של סרטוני

ערפאת

אסד

לשחרר את התנועה מן הדיקטאט הסורי. הקול הצלול ביותר היה של עיצאם אל-סרטאווי, נביאיה שלום הפלסטיני.

ערב רציחתו בידי סוכנים סוריים, הוא קבע בסדרה של ראיונות: הפילוג הוא בלתי-ימנע. תחת להמתין לסורים, אשר יחוללו את הפילוג בשעה הנוחה להם, על המנהיגות הפלסטינית ליוזם אותו בעצמה.

לדברי סרטאווי, האינטרס של העם הפלסטיני מחייב ניהול מדיניות יוזמה להשגת הסדר-שלום. אשר יאפשר לפלסטינים להקים את מדינתם העצ-מאית בגדה וברצועה. סרטאווי האמין שמדיניות פלסטינית ברורה וחד-משמעית בכיוון זה תמצא הר עמוק בציבור הישראלי, תעניק עוצמה למח-נדה השלום הישראלי, וכך תיצור את הנתונים הדרושים להשגת השלום.

חיות בקרב העולם הערבי, המבטאות את האינטרסים השונים והסותרים של מדינות-ערב, נערכות גם בתוך אש"ף. כך נפולים האינטרסים של העם הפלסטיני קורבן למוישה קריהכוח האנוכיים של המיישטי-רים הערביים.

אירגון פת"ח, בראשות יאסר ערפאת, קם לפני 30 שנה כדי לשים קץ לשי-עבוד זה, ולשחרר את העם הפלסטיני מן האפטרופסות של המיישטרים הערביים. במשך שנים הוא ניווט בי-הצלחה רבה בין המישטרים השונים. אך בשנים האחרונות היה עליו לעמוד מול הלחץ הברוטאלי של דמשק, ש-ביקשה להטיל ככל מחיר את מרותה על האירגון, תוך סילוק ערפאת ואנ-שיו.

מאז 1976 פועל הפט' אל-אסד. הדיקטטור הסורי, בשיתוף-פעולה ה-רוק עם ממשלות ישראל, כדי להשיג מטרה זו. הפלישה הסורית ללבנון, שתי הפלישות הישראליות ללבנון, ההתקפה הסורית על טריפולי בעזרת חיליהים הישראלי — כל אלה היו חלק ממערכה זו. אך הלחץ הסורי העיקרי היה בתוך

לסוריה וללוב, ולהפוך את הת-נועה הפלסטינית לגלגל המיושני בעגלת הסירוב הערבי, או לשי-שות צעק נעזו, שביטח את העצמאות הפלסטינית תוך הסתכנות בפילוג.

הם החליטו על הדרך השנייה, וקבעו את מועד כינוס המועצה בעמאן. הם ידעו היטב שזהו פילוג.

כמו זאב דבוניסקי

היתה זאת החלטה מכאיבה לראשי אש"ף. אך היא היתה בל-תיימנעת.

אין כמעט תנועה לאומית כהיס-טוריה שלא עברה תהליך כזה של פילוג. זהו תהליך טיבעי: בראשית התנועה מאוחרים הכוחות ושוולטת בהם הנימה המיליטנטית. כאשר מגיעה ה-תנועה לעמדת-כוח המאפשרת לה להשיג הישגים מדיניים, חל פילוג בין הכוחות האחריים, המוכנים לפשרה ולהגשמת המטרה הריאליסטית, ובין